

Padovalı Marsiglio

Çeviren: İbrahim Gezer

Cambridge

Siyaset

Düşüncesi

Klasikleri

SEKÜLER YÖNETİM ÜZERİNE YAZILAR

Defensor Minor & De Translatione Imperii

SEKÜLER YÖNETİM ÜZERİNE YAZILAR

Defensor Minor & De Translatione Imperii

Padovalı Marsiglio

Çeviren: İbrahim Gezer

ÇEVİREN:

İBRAHİM GEZER

İbrahim Gezer, 1995 yılında Almanya Neuss'ta doğmuştur. Orada ilkokul, ortaokul ve lise (Gymnasium) eğitimini tamamladıktan sonra, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi'nde eğitim görmüştür. Aynı üniversitede Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Dini Bilimler dalında İslam Hukuku alanında yüksek lisansa başlamıştır (2019). Halen yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. Yüksek lisans eğitiminin yanı sıra Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde olan Selçuk Yüksek Dini Eğitim Merkezinde kursiyerlik yapmaktadır. Evli olup, küçük bir kız babasıdır.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR / 7

EDİTÖRÜN TAKDİMİ / 9

DEFENSOR MINOR / 29

DE TRANSLATIONE IMPERII
[İMPARATORLUĞUN TRANSFERİ ÜZERİNE] / 111

KİTAB-I MUKADDES ALINTILAR TABLOSU / 139

ÖZEL İSİMLER DİZİNİ / 141

KONU DİZİNİ / 143

TEŞEKKÜR

Padovalı Marsiglio'nun geç dönem kariyerine karşı alâkamın izi, 1977'de Columbia Üniversitesinde Profesör Julian Franklin tarafından verilen bir lisans seminerine kadar sürülebilir. Profesör Franklin ve Columbia'daki Siyaset Bilimi, Felsefe ve Tarih bölümlerindeki meslektaşları, daima muhafaza etmeye çaba sarf ettiğim bir bilimsel yöntem standardı geliştirmişlerdi. Yakın zamanda Marsiglio üzerindeki araştırmam, Profesör Neal Wood, Profesör Conal Condren ve Dr. Janet Coleman'ın dostâne ama eleştirel değerlendirmelerinden yararlanmıştır. Dostlarım Profesör Kate Langdon Forhan ve Profesör Carole Levin, kritik durumlarda manevî destek sağlamışlardı. Partnerim Arlen Feldwick ise, metnin tümünü, iyileştirilmesine yönelik birçok değerli tavsiyelerde bulunarak okudu. Aynı zamanda dizinleri ve tenkitçi aygıtı da o oluşturdu. University of Canterbury Minor Research Grant Programı da müsveddenin hazırlanışında yapılan bazı masrafları karşıladı.

University of Canterbury ile olan beş senelik işbirliği süre zarfında dikkat çekici bir biçimde kabiliyetli ve ufuk açıcı ve şimdi bir kısmının kendi akademik kariyerini takip ettiği geniş bir öğrenci kitlesine ders verme bah-tiyarlığına sahip oldum. Burada ancak birkaçının ismini zikredebilirim: Catherine Campbell, Michèle Hollis, Erik Koed, Kirsten Mackay, Martin Morris, Michael Shaw ve Tim Sinclair. Bu öğrenciler ve akranları, birçok vakit onlara sunabileceğim katkılardan kat kat daha fazlasını bana öğrettiler. Bu kitabı onlara ithaf etmem, onların özel katkılarına karşı şükranlarımı arz etmemin küçük bir yoludur.

EDİTÖRÜN TAKDİMİ

Padovalı Marsiglio'nun (bazen isminin "Marsilius" diye latinize edilmiş biçimiyle bilinir) namı neredeyse tamamen *Defensor pacis*'in ('Barışın Savunucusu') yazarlığına dayanmaktadır. 1324 yılında tamamlanan *Defensor pacis*, siyasal toplumun kökeni ve mahiyeti hakkında şaşırtıcı bir şekilde sekülerist bir anlayışı savunmasından ve seküler hayatta baskıcı güçler olarak kilise ve papalığın yetkilerine ve imtiyazlarına karşı tereddütsüz muhalefetinden ötürü, içinde bulunduğu yüzyıldan beri hem merak hem de tartışma konusu olmuştur. Marsiglio'nun öğretileri ortodoks papazların sert saldırıları altında yerilip kötülense de, *Defensor pacis*'in şöhreti, doktrinleri birtakım geç dönem orta çağ yazarları tarafından alıntılanması dolayısıyla yaygınlık kazanmıştı. *Defensor pacis*'in, getirdiği yeniliklerin yanısıra bırakmış olduğu tesirler açısından değerlendirildiği vakit, Latin Orta Çağ süresi zarfındaki siyasal teorinin gelişimine sağlanan katkılar sıralamasında ilk safa yerleştirilmesi gerekir.

Haliyle *Defensor pacis* Marsiglio'nun diğer yazılarını gölgede bırakmıştır. Kendisine nispet edilen metafiziksel konularla ilgili birçok çalışmalara ilaveten Marsiglio, iki siyasal risale daha yazmıştı: *Defensor pacis*'in ana fikirlerinin tekrarı ve hülasası olup *Defensor [pacis] minor* diye isimlendirilen risale ve Roma İmparatorluğu'nun kökeni ve gelişimi ile ilgili bir tarihsel inceleme olup *De translatione Imperii* ('İmparatorluğun Devri Hakkında') diye isimlendirilen risale. Bu siyasal yazıların ehemmiyeti üç boyutludur. Birincisi, bu yazılar *Defensor pacis*'te ileri sürülen doktrinleri genişçe ele alırlar ve birtakım müphemliklerini açıklığa kavuştururlar. İkincisi, bu yazılar bizlere, sonradan gelen olaylar ve tecrübeler ışığında müellifin teorik duruşunu ne denli geliştirdiğini ve değiştirdiğini öğrenmeye izin verir. Üçüncüsü, bu yazılar, on dördüncü yüzyılın erken dönem Avrupa'sının en meşhur sapkınlarından bir kısmını ve eziyet gören şahsiyetlerini himayesi altına almış olan Alman Kralı Bavyeralı IV. Ludwig'in kral sarayının siyasal ve entelektüel havasının içyüzünü kavramaya da fırsat vermektedirler.

Çocukluk ve Gençlik Yılları

1275 ve 1280 yılları arasında doğmuş olan Marsiglio, meşhur Padova'lı Mainardini ailesinin bir ferdi idi. Marsiglio'nun yakın akrabaları arasında hukukçular, yargıçlar ve noterler vardı; babası ise Padova Üniversitesi'nin noterlik pozisyonunu işgal ediyordu. Hukukun uygulama tarafı ile bağlantılı olan profesyonel loncalar, Padova komününün hükûmeti üzerinde büyük bir nüfuza sahip olduklarından dolayı Marsiglio, daha genç yaşlardan itibaren kentin siyasal faaliyetleriyle karşı karşıya kalmıştı. Gençlik yılları ve eğitimi geneli itibarıyla bilinmemektedir. Kendisi (kuvvetle muhtemel Padova'da, Avrupa'nın önde giden tıp okullarının birinde) hekim olarak yetiştirildi. Kendisi, Padova'lı sivil lider ve ünlü pre-hümanist yazar Albertino Mussato'nun arkadaşı idi. Mussato, Marsilius'a hitap ettiği meşhur bir manzum mektupta "Padova'lı hekim Üstad Marsilius"u kararsızlığından ötürü kınamış ve Marsiglio'yu tıp öğrenimini hukuk öğrenimine tercih etmeye teşvik ettiğini iddia etmişti. Ayrıca, siyasal girişimlerine ömür boyu katılım sağladığı, nüfuz sahibi Verona'lı della Scalla ailesi ve Milan'lı Matteo Visconti ile de ilişkileri vardı.

Marsiglio ile kesinkes ilişkilendirilmesi gereken başlıca tarih, Paris Üniversitesi'ne ait bir bildirgenin onu bu kurumun rektörü olarak belirttiği 12 Mart 1313 tarihidir. 1313 yılının ilk başlarında bu pozisyonu üç aylığına işgal edecekti. Bu tarihten itibaren Marsiglio'nun faaliyetleri hakkındaki bilgimiz artmaya başlar. 1315 senesinde bir âlim arkadaşı vesilesiyle iman yolunu müşahade eder; 1316 ve yine 1318 yılında kendisine Papa XXII. John tarafından eklesiyastal terfi verilir; 1319 senesinde ise della Scalla ve Visconti aileleri nâmına (yine XXII. John'un bir mektubunda da) diplomatik bir görevin üyesi olarak anılır. Marsiglio'nun arkadaşı Mussato, onun akademik bir kariyer üzerinde istikrar sağlamakta başarısız olmasından ötürü rahatsızlığını beyan eder: 'Kutsal ilim tahsili yolundan kaçarak insanların utanç verici fiillerine meylediyorsun'. Mussato'ya göre Marsiglio'nun 'kararsızlığına' delâlet eden en önemli gösterge siyasal ilişkilere karşı olan muhabbetidir.

Marsiglio'nun *Defensor pacis*'i nerede ve ne zaman telif etmeye başladığı kesin değildir. Modern edisyon kritiklerinde yaklaşık 500 sayfa ve sık sık yapılan çapraz başvuruları ile eser, öyle anlaşılıyor ki kayda değer kütüphanelere erişimi olan bir yazar tarafından titiz bir şekilde uzun bir zaman dilimi dâhilinde vücuda getirilmiştir. Dahası *Defensor pacis*'in metni (yakışıklı) Fransa Kralı IV. Philippe'ten ve bu yöneticinin Papa VIII. Bonifacius ve Papa V. Clemens ile olan anlaşmazlıklarından o kadar çok bahseder ki, bu şahsiyetler zihinlerdeki tazeliklerini korurlar. Philippe 1314 senesinde ölmüştü. *Defensor pacis*'in

1315 yılından hemen sonra yazılmaya başlanabilmiş olması, muhtevastındaki 1314-15 yıllarının Fransız Baronluk İttifaklarına (French Baronail Leagues) ‘modern’ olarak atıfta bulunmasından hareketle ortaya konmaktadır. Her halükârda Marsiglio *Defensor pacis*’i Vaftizci Aziz Yahya’nın bayram gününde (24 Haziran), 1324 yılında Paris’te tamamlamıştır.

Defensor pacis üç parça veya üç söylevden oluşmaktadır. Birinci söylev belirli bir anayasal düzenlemeler dizisini müdafaa etmeksizin iyi bir hükûmetin mihenk taşı olarak halkın onayına yoğunlaşmak suretiyle dünyevî siyasal otoritenin kökenini ve mahiyetini tartışmaktadır. İkinci söylev, neredeyse birinci söylevin dört katı uzunluğunda, eleştirel bir biçimde papazların ve özellikle de papanın dünyevî gücü adına yapılmış çeşitli iddiaları inceleyip çürütür ve kilisenin, üyelerinden oluşan bir genel konsil tarafından yönetilmesi gerektiği teklifinde bulunur. Kısa bir üçüncü söylev ise Marsiglio’nun özellikle yararlı veya vurgulanmaya şayan gördüğü önceki tartışmalardan elde edilen ilgili sonuçları özetler. Dünyevî hükûmet ile eklesiyastal ilişkileri değerlendirme arasında bir ayrımı ima eden birinci ve ikinci söylev arasındaki tematik ayrım, dönemi için alışılmadık bir şeydir. Marsiglio’nun çağdaşlarının çoğu, ilk etapta seküler siyasal teorilerini, öncelikli olarak rûhânî ve dünyevî âlemler arasındaki ilişkilerle alakalı olan yazılarına dâhil ediyorlardı.

Defensor pacis, eserin müellife aidiyetine dair metinde sayısızca ipuçları olmasına rağmen, (mesela müellifinin kendisini ‘Antenor’un oğlu’ (Padova’nın efsanevi kurucusu) diye tanıtmaması ve Matteo Visconti’nin ayrıntılı methiyesi), başlangıçta piyasada herhangi bir yazara nispet edilmeksizin dolaşmıştır. 1326 yılındadır ki ancak Marsiglio, hâlâ esrarengiz hüviyetini korumaya devam eden koşullar altında, *Defensor pacis* ile ilintilenebilmiştir. Marsiglio (yüzyıllar boyunca yanlışlıkla *Defensor pacis*’nin eş yazarı olarak bilinen) meslektaş Jandun’lu John ile birlikte Nürnberg’e, Almanya’da ve Kuzey İtalya’da kraliyet ve emperyal yetkiler kullanma hakları hakkında papalık ile eskiden beri devam eden bir mücadelenin ortasında bulunan Alman Kral Ludwig’in kral sarayına iltica ederek hızlı bir şekilde Paris’ten kaçmıştı.

De translatione Imperii: Dayanakları ve Gayesi

Papalığın Ludwig gibi bağımsız fikirli imparatorlara karşı kullandığı polemikçi bir silah da ‘Donation of Constantine’ diye bilinen bir belge idi. ‘Donation’, ilk Hristiyan İmparator I. Konstantin tarafından Roma piskoposuna İmparatorluk çemberindeki tüm topraklar üzerinde egemenlik tanıyan bir dördüncü yüzyıl feragatnamesine (*grant*) benzemektedir (Sonra

Roma piskoposu emperyal yönetiminin günlük denetimini imparatorun kontrolüne vermişti). Bu belge, İmparatorluk makamının önce Franklara ve daha sonra Almanlar'a nasıl transfer edildiğine dair Orta Çağ açıklamalarının temeli olmuş; emperyal hakları, belirli bir hanedana veya kişilere tahsis etmek, 'Donation' ile desteklenmiş bir biçimde, papalığın otoritesine konu olmuştur. Rönesans zarfında 'Donation of Constantine' erken bir Orta Çağ sahtekârlığı olarak ifşa olunmuş ve Marsiglio'nun çağında bile, belgenin otantikliği hakkında şüpheler meydana gelmiştir. Ama buna rağmen bu belge, amaçlarına hizmet eden geç dönem Orta Çağ papaları ve yazarları için güçlü bir koz olduğunu ispat etmiştir.

Defensor pacis'te Marsiglio, papalık yandaşlarının 'Donation'dan hareketle vardıkları sonuçları çürütme girişiminde bulunmuştur. Bilhassa da hâkimiyeti icra etmenin herhangi bir dünyevî toplumda ancak topluluğun kendisi veya çoğunluğu tarafından kaynaklanabildiğinden ötürü, hiçbir papanın veya papazın meşru bir şekilde siyasal gücü bir kişiden diğerine veya imparatorluğun merkezini bir yerden bir başka yere intikal ettirmek üzere kendi otoritesine müracaat edemeyeceğini ileri sürer. Böylesi bir tutum doğrudan birinci söylevdeki seküler siyasetin doğası hakkındaki öğretilerine dayanıyordu. Bu argüman temelinde iki sonuca imkan aralanmaktaydı: Bu sonuçlardan birincisi, papalığın, imparatorluğun bireyler veya milletler arasında intikaline yönelik kendi inisiyatifine sahip olduğu ve buradan hareketle de bu gibi tüm intikallerin gayrimeşru olduğu; veya ikinci sonuç, papalığın, imparatorluğun başarılı intikallerindeki rolünün kesin olmadığı, bilakis bu transferlerin haki-katte *Defensor pacis*'te ana hatları çizilen prensiplerle uyumlu olarak meydana geldiği ve bu sebeple de *de facto* oldukları gibi *de iure* de olduklarıdır. İkinci söylevde Marsiglio, en son zikredilen sonucun geçerli olduğunu farz ettiğini, fakat başarılı emperyal transferlerin meşruiyetinin kanıtlanması gerektiğini söyler; bu ise, başka bir çalışmada üstlenmeyi öngördüğü bir görevdir. Çalışma olarak kastettiği de açık bir şekilde *De translatione Imperii* diye bilinen metindir.

De translatione Imperii'nin kesin biçimde tarihlendirilmesi yapılamaz. Eser, 1324 yılında tamamlanan ve Landolfo Colonna'ya ait olan aynı konulu bir çalışmadan bahsettiği için ancak *Defensor pacis*'in bitirilmesinden sonra başladığı kesindir. Fakat Marsiglio'nun bu projeye hemen mi yoksa projeyi erteleyerek mi başladığı kesin olarak tespit edilememektedir. Büyük bir olasılıkla onun bu ilmi eseri henüz Paris'te iken veya 1334'te Papa XXII. John'un vefatının en azından hemen öncesinde yazdığıdır, çünkü özellikle

John, papalığın imparatorluk makamını intikal ettirmek için tarihsel bir otoriteye sahip olduğunu ve dolayısıyla imparatorları tayin edip azledebileceğini savunan görüşü desteklemişti.

De translatione Imperii'nin gayesi iki türdür. İlk olarak, Roma İmparator makamının hâlihazırdaki sahibinin mevkiini meşru bir güç intikalleri silsilesinin sonucu olarak ve seçiminin sahih prosedüre uygun olarak elde tuttuğunu kanıtlama yoluna gitmektedir. İkincisi ise, imparatorluk makamının Franklara ve daha sonra Almanlara intikal etmesini hızlandırmada her ne şekilde merkezi bir rol oynayabilmiş olursa olsun papalığın işlevinin tamamen onursal ve ârizî olduğunu göstermeyi hedeflemektedir. Bu nedenle teamül şayet papalara yeni imparatorlara taç giydirme salahiyetini verse bile, emperyal otoritenin kaynağı papalık değil, bilakis papalığın kontrolü dışında dünyevî bir tarihsel süreçtir. Marsiglio için meydan okuma böylelikle kendi pozisyonunu destekleyecek tarihî malzemeyi toplamak haline gelir.

Marsiglio, Landolfo'nun *Tractatus de translatione Imperii*'sini ('İmparatorluğun İntikali hakkında İnceleme') aslında onun amaçlamadığı gayelere uyarlayarak bu meydan okumayla yüzleşir. Landolfo, papalığın imparatorluk üzerindeki haklarına dair yorumunu haklı çıkarmak için bu konu ile ilgili mevcut kronikleri ve tarihsel literatürü bir araya toplamıştı. Kaynakları tedbirli bir şekilde düzenlemekle ve tekrar eleştirel bir incelemeye tâbi tutmakla Marsiglio'nun Landolfo'nun çalışmasının sözde özeti radikal derecede farklı bir sonuca varmaktadır. Marsiglio, modern anlamda kabul edilebilecek bir tarihsel yazı girişiminde bulunmaz, amaçları tamamen polemiktir. Bununla birlikte, onun *De translatione Imperii*'si, papalık taraftarlarının tarihsel iddialarıyla doğrudan yüzleşmek ve onları bir tür içkin eleştiri yoluyla çürütmek için zekice bir girişimi temsil eder. Tarih, Marsiglio için -akıl ve vahiy alanlarına ek olarak- dünyevî alanda papalık üstünlüğü iddialarına karşı savaş sürdürülmesi gereken başka bir savaş alanını teşkil eder.

Geç Dönem Kariyeri

Marsiglio'nun *Defensor pacis*'in müellifi olarak toplumsal anlamda tanınması ve daha sonra Paris'ten kaçışı, kariyerinde yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Formel bir akademik ortamdan koparak kendisini, himayecisi olan Ludwig'in menfaatlerinin etkin desteklenmesine adanmıştır. Alman kral, tahtını 1322 senesinde başka bir iddia sahibine karşı süren uzun vadeli bir mücadele sonucunda elde etmişti, fakat Papa XXII. John onun kraliyetini ve emperyal haklarıyla imtiyazlarını tanımaktan imtina etmişti. Ludwig'in

papalık ile yirmi yıl daha sürecek olan (en nihayetinde verimsiz) mücadele-
sindeki m ttetif arayışı, onun Marsiglio'nun ve arkadaşı Jandun'lu John ve
ayrıca, aralarında filozof Ockham'lı William, hukukçu Bergamo'lu Bonagratia,
il hiyat ı Casale'li Ubertino ve Fransiskan tarikatının başı ve 'Spiritual' denen
kolunun lideri olan Cesena'lı Michael'ın da bulunduğu, on dördüncü y zyı-
lın bir dizi başka etkili  ahsiyetlerinin h misi olmaya yönelik gönüllülüğüne
açıklık getirmektedir.

Marsiglio'nun çalışmasının Roma papalık mahkemesi tarafından doğrudan
Ludwig'in davası ile ilişkilendirilmesi, XXII. John'un *Defensor pacis*'in önde
gelen fikirlerinden bazılarını, kitap hakkındaki bazı raporlara dayanarak eserin
yazarını kınadığı 1327 yılı Ekim ayı papalık emirnamesi *Licit iuxta*'nın muh-
tevasından kaynaklanmaktadır. *Licit iuxta*'nın sapkınlık olarak tanımladığı
spesifik  nergeler John'un kınaması ardındaki motifler hakkında birçok şey
delalet etmektedirler. Bunların arasından beş iddia seçilmiştir: (1) Mesih'in
Roma otoritelerine vergi  derken bunu dünyevî yetkilinin cebri gücüne
mahkum olduğundan dolayı yaptığı; (2) Havarı Petrus'un diğer havariler
 zerinde veya bir bütün olarak kilise üzerinde hiçbir özel otoriteye sahip ol-
madığı; (3) imparatorun papayı tayin edip azledebildiği ve cezalandırabildiği;
(4) unvana veya dereceye bakmaksızın tüm papazların rûhânî otorite konu-
sunda eşit olduğu ve böylece din adamları sınıfındaki ayrımların tamamen
emperyal imtiyazın bir konusu olduğu ve (5) kilisenin, imparatorun izni
olmaksızın zorlayıcı bir şekilde hiç kimseyi cezalandıramadığı. Bu savların
hepsi doğrudan Ludwig ile XXII. John arasındaki münakaşanın koşulları ile
alakalıdır. Marsiglio'nun kitabı, Ludwig'in kral sarayındaki mevcudiyeti ile
birlikte Alman kralının sapkın olduğuna dair Papa'nın beyannameleri için
destekleyici gerekçeler sunmuştu.

XXII. John'un *Defensor pacis*'in mahkum edilişine yönelik motiflerinin
belirgin siyasal karakteri aynı şekilde Marsiglio'nun o zamanki kamusal rolünden
açıkça ortaya konmaktadır. 1327 yılının başlarında Ludwig, *Regnum
Italicum*, yani geleneksel olarak Alman İmparatorluğu'na bağlı olan kuzey İtalya
eyaletleri üzerindeki etkisini pekiştirmek için İtalyan yarımadasına bir sefer
düzenlemişti. Bu seferi, Papa'nın Roma'da bulunmayışının (papalık 1305'ten
beri Avignon'da Fransız koruması altında ikamet ediyordu) Ludwig'in İtalyan
şehirleri arasında davasını tanıtmasına vesile olacağı fikriyle, aralarında Vis-
conti ve della Scalla ailelerinin de bulunduğu İtalyan yandaşlarının  nergileri
 zerine düzenlemişti. Ludwig 1327 yılının bahar ve yaz dönemleri zarfında,

her zamanki gibi hoş karşılandığı Lombardy’de pek çok yeri ziyaret etmiş ve papalık ile diplomatik tedbirler alma konusunda meşgul olmaya devam etmişti.

Sonbaharda Ludwig güneye, orta İtalya’ya doğru hareket etti, 7 Ocak 1328’te Roma’ya ulaştı. Şehir komünü ile bir toplantısından sonra resmî olarak Roma’ya girmek için davet edilmiş ve 17 Ocak’ta Roma halkı adına Sciarra Colonna tarafından Aziz Petrus Bazilikası’nda imparatorluk tahtına oturtulmuştu. Bu baştan beri Ludwig’in planı mıydı, yoksa XXII. John’un intaçılığına karşı olan hayal kırıklığının bir sonucu muydu? Bu konu ile ilgili deliller karanlık. Bu olaylardan sonra bile Ludwig, sürekli olarak terslenmelerine rağmen, papalık ile ayrıldığı noktalara bir çözüm getirmek için diplomatik çabalarını devam ettirmişti. Ancak sonunda kendisine muhalif olan papayı görevden aldı ve V. Nikolas ismini alan bir anti-papa atadı.

Bilim adamları, 1327 ve 1328 yılları süre zarfındaki olaylarda Marsiglio’nun da dahil olduğunu keşfetmişlerdi. Marsiglio, her zaman Alman kralının yanında olmasa da, Ludwig’in maiyetiyle İtalya’ya girmişti. Örneğin Kasım 1327’de Ludwig Lucca havalisinde iken Marsiglio Milano’daydı. Ludwig, Marsiglio’yu Roma’nın “rûhânî vikarı” olarak atadı. Ve öyle gözüküyor ki bu sıfatla, bu şehirdeki hâmisinin ikameti ile ilişkili bir dizi belge kaleme almıştır. Ludwig’in Roma serüveninin resmî ve retorik özelliklerinin çoğu, kati surette Marsiglio damgasını taşımaktadır. Fakat Marsiglio’nun senaryoyu tasarlamadaki rolünün hakiki boyutu müphem kalmıştır.

Ludwig’in zaferi kısa vadeli idi. 1328 yılının ilkbaharında papalık, Roma’daki Alman mevcudiyetini kaldırmaya yönelik çabalarını artırmıştı, kralın İtalyan muhalifleri güçlerini birleştirmeye başlamışlardı ve Roma halkı gitgide inancını yitiriyordu. Ludwig 4 Ağustos 1328 yılında şehirden geri çekilmiş ve Aralık ayında dağlık şehir Trent’e ulaşana kadar İtalya’nın içinde adım adım yürümüştü. Orada bir daha İtalyan yandaşlarının tavsiyelerine kulak vermiş, XXII. John’un görevden alınmasını tasdik etmiş ve Almanya’ya geri çekilmişti. Marsiglio, çağdaş bir kaynak tarafından Ludwig’in geri çekilen alayının üyelerinden biri olarak olumlu bir şekilde tanımlanmıştı.

Almanya’ya döndükten sonra, Marsiglio’nun faaliyetleri belirsizleşmektedir. İsmi, Ludwig ile papalık arasındaki yazışmalarda zaman zaman geçmektedir, ancak sonraki on yıl boyunca bir eser telif ettiğine dair hiçbir kanıt yoktur. Bunun yerine, Ludwig’in davası, Ockham’lı William, Cesena’lı Michael ve diğer sürgün edilmiş kilise adamları ve imparatorluk sarayındaki entelektüeller

tarafından yazılı olarak ifade edilmişti. Marsiglio'nun 1330'lu yılları hekimlik yaparak geçirdiğine inanılıyor; Ludwig'in gözünden düştüğü ve belki de kraliyet dostları ve danışmanları çevresinden sürgün edildiği varsayılmaktaydı. Aradan geçen yıllarda durumu ne olursa olsun, Marsiglio hayatının sonunda kısa bir süre için polemik faaliyetlerine geri dönmüştü. (Papa VI. Clement'in bir belgesinde geçen üstünkörü bir ipucu nedeniyle, Marsiglio'nun Nisan 1343'te ve daha büyük bir olasılıkla 1342'nin sonlarında öldüğü bilinmektedir.) Bu son çabalarının ürünü ise *Defensor minor* idi.

***Defensor minor*: Telif Koşulları**

İtalyan seferini müteakip Kral Ludwig, daha fazla kuvvete başvurmaktan sakınmış ve bunun yerine papalıkla olan anlaşmazlığına yönelik diplomatik çözümler üzerine yoğunlaşmıştır. Ludwig, XXII. John ve John'un ölümünden sonra halefi XII. Benedict ile müzakerelerde bulunmak üzere düzenli aralıklarla elçiler göndermişti. Ludwig'in bu süreç boyunca temsilcilerine yönelttiği direktifler esaslı bir pragmatizme ve esnekliğe işaret etmektedir: Papalık makamını işgal edecek şahsiyeti belirlemenin bu makama ait bir hak olduğunu tanımaya ve İtalyan seferi sırasındaki davranışlarıyla papalığa saldırmasından ötürü cezalandırılmaya da hazır idi, fakat maddî çıkarlarına zarar verecek ayrıcalıklı herhangi bir hakkı (özellikle de İtalya konusunda) kabullenemezdi. Kaygıları, sembollerden ziyade maddî getirilere ve maliyetlere yoğunlaşmıştı.

Papalığa muhalefeti aşılamaz ilke sorunlarına dayanan Marsiglio için Ludwig'in politikası kötü bir âlâmetti. Ludwig'in sarayında, Ockham'lı William ve papaya karşı daha ılımlı bir duruş sergileyen diğerleri daha çok sevilmekteydi. 1331 yılında ve tekrar 1336 yılında Avignon'a gönderilen elçilere verilen yazılı direktiflerde Ludwig, kralın hizmetkârı, şayet efendisini papayla ileriye yönelik uzlaşılarda konusunda takip etmediği takdirde, Marsiglio'dan himayesini çekme konusunda gönüllü idi. Marsiglio'nun inatçılığı ise, onu hassas diplomasi bağlamında bir engel haline getirmişti.

Bir müddet Ludwig'in diplomatik yaklaşımı verimli sonuçlar vermeyi vaat etmişti. Bavyeranın taht üzerindeki hak iddiasının meşruiyetine yönelik sıkı ön koşullar vazetmiş olsa da XII. Benedict, seleflerinden daha uysal çıkmıştı ve 1337 yılının başında hizipler arasındaki uçurum kapatılacak gibi görünmüştü. Fakat Ludwig'in vermiş olduğu sözlere vefa gösterme noktasındaki gönüllülüğüne yönelik süregelen güvensizlikle birleşen tüm antlaşmaları kösteklemek isteyen bir Fransız arzusu, müzakereleri sekteye uğratmıştı. Kraliyet elçilerinin